

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОЦЕНКА НА влијАНИЕТО НА РЕГУЛАТИВАТА

Назив на министерство:	Министерство за правда
Назив на предлогот на закон:	ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА кривичниот ЗАКОНИК
Одговорно лице и контакт информации:	Никола Прокопенко nprokopenko@mjustice.gov.mk Николина Микеска nmikeska@mjustice.gov.mk
Вид на Извештај	Нацрт [ЛПредлог
Обврската за подготовка на предлогот на закон произлегува од.	Годишната програма за работа на Владата на Република Македонија ПНПП 63аклучок на Владата на Република Македонија Друго/ Стратегија за реформа на правосудниот сектор
Поврзаност со Директивите	
Дали нацрт извештајот содржи информации согласно прописите кои се однесуваат на класифицираните информации	да Ене
Датум на објавување на нацрт Извештајот на ЕНЕР:	_____ година
Датум на доставување на нацрт Извештајот до Министерството за информатичко општество и администрација:	_____ година
Датум на добивање на мислењето од Министерството за информатичко општество и администрација	
Рок за доставување на предлогот на закон до Генералниот секретаријат	_____ година

1. Опис на состојбите во областа и дефинирање на проблемот

1.1 Опис на состојбите

Овие измени и дополнувања на Кривичниот законик опфаќаат интервенции во неколку области каде што се наметна потреба од ургентни интервенции, и тоа: имплементација на Истанбулската конвенција, интервенција 30 кривичните дела кои се подрзани со безбедноста на новинарите, менување на одредени одредби од Кривичниот законик (зо сферата на конфискацијата и тортурата) како резултат на пресуди донесени од Евролскиот суд за човекови права со кои се утврдува повреда на одредби од Конвенцијата, како и усогласување на Кривичниот законик со Директивата (ЕУ) 2017/1371 за борба против измама во врска со финансиските интереси на Унијата со примена на кривичното право,

1.2 Причини за проблемите кои се предмет на разгледување

Генерално, постојат три причини за присталување кон овие измени и дополнувања, а тоа: усогласување со меѓународни инструменти (Истанбулската конвенција и Директивата на ЕУ за финансиски измами; менување на одредби од Кривичниот законик заради извршување на пресуди на Евролскиот суд за човекови права и надминување на одредени лоцирани недостатоци и подобрување на одредбите кои се однесуваат на безбедноста на новинарите.

2. Цели на предлог регулативата

Главна цел на донесувањето на овој закон е во него да се дградат релевантните меѓународни документи и да се отстранат лоцираните слабости кои произлегоа од практичарите 30 текст на неговата примена,

3. Можни решенија (опции)

3.1 Опис на решението „не прави ништо“

Доколку не се донесе предложениот Закон, нема да се надминат досегашните практични проблеми во примената на Законот.

3.2 Опис на можните решенија (опции) за решавање на проблемот

Најсоодветно решение заради надминување на наведените слабости е да се донесе предложениот закон.

4. Проценка на влијанијата на регулативата

Можни позитивни и негативни влијанија од секоја од опциите:

4.1 Економски влијанија

4.2 Фискални влијанија

4.3 Социјални впијанија

4.4 Влијанија врз животната средина

4.5 Административни влијанија и трошоци —

а) трошоци за спроведување

За спроведување на законот се потребни финансиски средства за обука на судии и јавни обвинители кои се обезбедени во рамките на Буџетот на Академијата за судии и јавни обвинители, во рамките на програмата за континуирана обука, како и за јакнење на капацитетите (човечки и материјално-технички) на институциите надлежни за спроведување на законот.

б) трошоци за почитување на регулативата

5. Консултации

5.1 Засегнати страни и начин на вклучување

Предлогот на законот е изготвуван од судии, јавни обвинители и професори, а во работната група која е поддржана од ОБСЕ учествуваа и бројни мееународни експерти од оваа област, како и претставници на невладините организации. Предлогот на Законот ќе биде достапен на мислење до Врховниот суд на Република Северна Македонија, Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, Адвокатската комора, Министерството за финансии, Министерството за труд и социјална политика, Бирото за застапување на Република Северна Македонија пред Европскиот суд за човекови права во Стразбур, Здружението на новинари, Министерството за информатичко општество и администрација, Министерството за внатрешни работи и Секретаријатот за законодавство.

5.2 Преглед на добиените и вграените мислења

5.3 Мислењата кои не ебиле земени предвид и зошто

6. Зајолучоци и препорачано решение

6.1 Споредбен преглед на позитивните и негативните аспекти на можните решенија (опции)

Вграените решенија содржани во законот се базирани врз мееународните стандарди во оваа област, и тоа особено следниве документи:

Истанбулската конвенција

Директивата (ЕУ) 2017/371 за борба против измама во врска со финансиските институции на Унијата со примена на кривичното право, Пресуди на Европскиот суд за човекови права

- Во однос на Истанбулската конвенција, беше земена предвид „Анализата на усогласеноста на законодавството на Република Македонија со Конвенцијата на советот на Европа за спречување и борба против насилство врз жените и домашно насилство“. Исто така, беа анализирани и одредбите од кривичните закони во

повеќе држави кои ја имаат имплементирано Истанбулската конвенција. Посебно внимание беше посветено на евалуациите на законодавстава во однос на имплементацијата на Истанбулската конвенција од страна на GREVIO во рамките на Советот на Европа,

- Во однос на заштитата на новинарите, беа консултирани компаративни искуства од други држави и тие искуства соодветно беа преземени во нашиот Кривичен законик. За таа цел, беше користена документот „Анализа и препораки за измена на Кривичниот законик на Република Македонија за зголемена заштита на новинарските екипи при вршењето на нивната професионална Должност“.
- Во врска со извршувањето на пресудите на Европскиот суд за човекови права, беа анализирани пресудите со кои се утврдува повреда на одредбите од Конвенцијата од страна на нашата држава и тоа при одземањето на предметите, односно непримената на принципот на пропорционалност при примената на овој институт од страна на судовите, како и пресудите против нашата држава во однос на кривичните дела поврзани со тортурата и малтретирањето во вршењето на службата и застапувањето на овие кривични дела,
- Во однос на измената на одредбите од Кривичниот законик кои се однесуваат на финансиските измени, беше земен предвид следниот документ: . НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА БОРБА ПРОТИВ ИЗМАМА ЗА ЗАШТИТА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2019 - 2022 ГОДИНА“.

6.2 Ризици во спроведувањето и примената на секое од можните решенија (опции)

Ризици постојат доколку не бидат обезбедени финансиски средства и тоа за кадровско екипирање и материјално — техничко опремување на судовите и јавното обвинителство како органи на гонење односно пресудување на сторителите на кривични дела

6.3 Препорачано решение со образложение

- Република Северна Македонија ја потпиша Истанбулската конвенција во 2011 година, додека ратификацијата следеше седум години подоцна. Со тоа земјата демонстрираше политичка волја да се справи со насилството врз жените. Истанбулската конвенција стана во сила на 1 јули 2018 година, а Владата на Република Северна Македонија дополнително го усвои националниот акциски план за спроведување на Истанбулската конвенција, каде што централно се предвидени активности на промена на законодавството со цел преточување на стандардите на Конвенцијата во пракса, Истанбулската конвенција дефинира неколку клучни поими на кои се заснова актот: насилство врз жени, домашно насилство, род, родово засновано насилство, жртва и жени. Работната група која работи на изготвување измени и дополнувања на КЗ, во драфтот на КЗ посебно внимание посвети на вградување на стандардите содржани во Истанбулската конвенција, во следниве насоки:

- интервенција во Кривичниот законик заради употреба на родова сензитивен речник наспроти родово неутралниот кој моментално се употребува.
- вметнување на родовата перспектива во КЗ, гарантирање дека

родовите димензии се земени предвид во дефинирањето на кривичните дела и постапките за спрозедување на овсј Законик_ измени во Кризичниот законик 30 однос на половиот напад и силувањето_ - измена на Кривичниот законик со цел дефинирање на психичко насилство,

Инкриминирање на демнењето како ново кризично дело со одредби преку кои ќе бидат предвидени и санкции за сторителите, а истовремено ќе се обезбеди заштита за жртвите.

Имкриминирање на сексуалното зознемирување како кривично дело во кривичниот законик и дефинирање соодветни санкции за сторителите,,

- Во однос на заштитата на новинарите, работната група предложи измени во одредени кривични дела со квалификаторен облик доколку делото е сторено против новинар, за што се пролишани построги казни, Тоа се следниве криаични дела, Убиство, Спречување службено лице во вршење службено дејствие, Загрозување на сигурноста и Присилба,
- На 5 јули 2017 година Европскиот парламент и Советот ја усвоија Директивата (ЕУ) 2017/1371 за борба против измама на финансиските интереси на Унијата со примена на кривичното право, Директивата се однесува на заштитата на финансиските интереси на Унијата_ Таа не се однесува само на упраздуваното со одобрените буџетски средства, туку се однесува на сите мерки што имаат негативно злирние или кои претстазуваат закана за негативно алијание врз средствата на ЕК и на оние на земјите членки, до степен до кој овие мерки се од значење за политиките на Унијата. Директивата предвидува заедничко дефинирање,е измама, за која се смета дека треба да се имплементира во националните правни акти. Согласно Националната стратегија и Акцискиот план за имплементација на стратегијата за борба против измами за заштита на финансиските интереси на Европската Унија во Република Северна Македонија за период 2020 — 2021 донесена од страна на Министерството за финансии, една од предвидените активности е усогласување на законите со Европската Директива 2017/1371, Согласно одредбите од Директивата за борба против измама до зрска со финансиските интереси на Унијата со примена на кривично право, потребно беше да се изврши изменување и дополнување на Кривичниот законик_ За таа цел, во рамки на ИПА проектот „Зајакнување на функциите на буџетско планирање, извршување и внатрешна контрола“ при Министерството за финансии беа спроведени активности со цел да се изврши преценка на степенот на усогласеност и врз основа на тоа беше подготвен и доставен извештај со препораки_ По изготвениот извештај од страна на ангажираните експерти од страна на ИПА Проектот, истиот беше доставен до работната група за подготовка на измени и дополнувања на Кривичниот законик и беше одржан оп line состанок со истите, Согласно дадените препораки соодветно без извршени измени и дополнувања на законикот,, Дополнително, Министерството за финансии изготвениот предлог го доставија со OLAF (Европска канцеларија против измами на средствата на Унијата), од каде добивме нивно мислење за усогласеноста
- Во однос на извршувањето на пресудите на Европскиот суд за човекови права во делот на одредбите од Кривичниот законик кои се однесуваат на тортурата и малтретирањето во вршењето на службата, се интервенира во овде два члена, но и во членот каде што е уредено застарувањето на кривичните дела. За ова беше користан експерт од Советот на Европа со чија помош беа дефинирани наведените законски одредби, Во однос на извршувањето на пресудите на Европскиот суд за човекови права до делот на одредбите од Кризичниот законик кои се однесуваат на одземањето предмети, се интервенира во соодветните одредби

до Кривичниот законик со кои се пропишува задолжителна примена на принципот на пропорционалност при одземањето на предмети, а се лимитира само во исклучителни случаи пропишување на одредби за задолжително одземање предмети во кризичната посталка.

7. Спроведување на препорачаното решение

7. Ј Потребна од менување на закони и подзаконска регулатива во областа или фуги сродни области

Измените на Кривичниот законик во делот на усогласувањето со Истанбулската конвенција е тесно поврзано со Законот за спречување и заштита од насилство врз жената и семејното насилство_

7, 2 Потребни подзаконски акти и рок за нивно донесување

7, 3 Органи на државната управа, државни органи и други органи надлежни за спроведување

Полицијата, финансиската полиција, јавното обвинителство и судовите,

7.4 Активности за обезбедување на ефикасно спроведување на предлогот на закон

Организирање обуки спроведуваани од Академијата за судил и јавни обвинители, со поддршка од ОБСЕ и други меѓународни организации.

Д, Следење и евалуација

8, Начин на следење на спроведувањето

Следењето на примената на законот Ке се врши сагласно Методологијата за судска статистика.

8.2 Евалуација на ефектите од предлогот на закон и рокови

За следењето на примената на законот сагласно Методологијата за судска статистика особено Ке се применуваат следниве индикатори:

1. Индикатор за сталка на решени предмети (СРП — Индикатор)

Озој индикатор го покажуаа односот мееу примените предмети и завршените предмети во соодветниот период, изразен во проценти.

Решени предмети X 100

СРП - Примени нови предмети

2. Индикатор за време на решавање на предметите (ВРП — Индикатор)

Со овој индикатор се врши споредба на бројот на решени предмети за време на соодветниот период и бројот на нерешени предмети на крајот од периодот, при што 365 се дели со бројот на решени предмети поделен со бројот на нерешени предмети на крајот на периодот. Добиениот резултат го означува просечниот број на денови за решавање на предметите, Со овој индикатор се мери колку бргу судовите ги решаваат предметите и колкав просечен период им е потребен да решат одреден вид предмети, Генерално, овој индикатор покажува како судовите го менаџираат протокот на предметите.

365

ВРП =
$$\frac{\text{број на решени предмети за време на соодветниот период}}{\text{број на нерешени предмети на крајот на периодот}}$$

3. Индикатор за решени предмети на ден (РПД — Индикатор)

Овој индикатор покажува колку предмети се решени на ден во определен период и се добива така што бројот на решени предмети во периодот се дели со бројот на денови

Број на решени предмети

РАД - Број на денови

4. Индикатор за стапка на ефикасност (СЕ — Индикатор)

Овој индикатор го покажува односот меѓу бројот на вработените во судот и резултатите од работата на судот (бројот на завршени предмети), изразен како коефициент на ефикасност,

Број на завршени предмети
Број на зработени 30 судот

5. Индикатор за вкупен заостаток на предмети (ВЗП — Индикатор)

Овој индикатор ни го покажува вкупниот број на нерешени предмети на крајот на периодот и се пресметува така што бројот на решени предмети во периодот се минусира од вкупниот број на предмети во работа.

ВЗП1 = вкупен број на предмети во работа - бројот на решени предмети во периодот

6. Индикатор за решавање на заостатокот на предмети (РЗП — Индикатор)

Овој индикатор претставува однос меѓу бројот на предметите и времето на решавање на предметите, при што се добива потребното време за решавање на вкупниот заостаток на предмет““

— Вкмпен заостаток на предмети (ВЗП) X 365 —
дена

Број на завршени предмети во текот на годината

7. Просечно потребни денови за решавање на ново примените предмети
(ПДНПП — Индикатор)

Овој индикатор го покажува потребниот број на денови за решавање на ново примените предмети кои не биле завршени и се добива така што од бројот на примени предмети се одзема бројот на решени предмети, при што добиениот резултат се множи со бројот на денови во соодветниот период. Добиениот резултат се дели со бројот на решени предмети.

$$\frac{\text{јднпп (број на ново примени предмети - број на решени предмети)} \times \text{број на денови во периодот}}{\text{Број на решени предмети}}$$

Број на решени предмети

8. Индикатор за процентот на ново примени предмети кои не се решени (ННП — Индикатор)

Овој индикатор го покажува процентот на ново примени предмети кои не се решени во текот на определен период, Се добива така што од бројот на ново примени предмети се одзема бројот на решени предмети, при што помножениот резултат со 100 се дели со бројот на ново -примени предмети,

$$\frac{(\text{Број на ново примени предмети - број на решени предмети}) \times 100}{\text{ннп - Број на ново примени предмети}}$$

9. Индикатор за број на предмети по судија (БПС — Индикатор)

Овој индикатор служи за мерење на ефикасноста на работата на секој судија, Особено е погоден за примена во специјализираните судски оддели каде што судиите решаваат само одреден вид предмети, затоа што овозможува споредување на податоците, Индикаторот го покажува бројот на предмети по судија за определен период

$$\frac{\text{Вкупно предмети во работа во определен период БПС}}{\text{Број на судии кои постапувале по наведениот вид предмети}}$$

10. Индикатор за остварена норма од страна на судија (ОНС — Индикатор)

Овој индикатор претставува однос меѓу нормата за решени предмети од одреден вид и бројот на решени предмети во текот на месецот, при што резултатот се изразува во проценти.

$$\frac{\text{број на решени предмети онс норма за решени предмети според зидот на предметите}}{\text{Број на предмети според зидот на предметите}}$$

11. Индикатор за стандардно отстапување (CO — Индикатор)

Овој индикатор го покажува отстапувањето од пропишаните законски рокови за решавање одреден вид предмети и се изразува во денови и во проценти. Индикаторот за стандардно отстапување во денови се пресметува така што законскиот рок за траење на постапката по конкретниот вид предмети се одзема од просечното траење на постапката за одреден вид предмети. Изразен во проценти, индикаторот за стандардно отстапување се пресметува така што добиениот резултат од просечното траење на постапката за одреден вид предмети одземен од законскиот рок за траење на по конкретниот вид предмети се множи со 100, а потоа овој резултат се дели со законскиот рок за траење на постапката по конкретниот вид предмети, Овој индикатор особено погоден за пресметување на отстапувањето за решавање на предметите каде што траењето на постапките по нив е пропишано во закон, На пример, за заботните спорови, каде што е предвидено нивно решавање во рок од 6 месеци од лоднесувањето на тужбата, или обврска на Врховниот суд на Република Македонија да одлучи по ревизија во рок од 6 месеци.

CO = просечното траење на постапката - законскиот рок за траење на постапката = денози

CO = $\frac{\text{просечно траење на постапката} - \text{Законски рок за траење на постапката}}{\text{законски рок за траење на постапката}} \times 100\%$

Изјава од министерот

Нацрт Извештајот за проценка на алијанието на регулативата е изготвен во сагласност со Методологијата за проценка на влијанието на регулативата, Тој дава реална проценка на можните злијанија и очекуваните ефекти, како и трошоците кои се однесуваат на секоја од утврдените можни решенија (опции) за решавање на проблемот.

Датум: 01.03.2021

Датум.

аричик

Изготвил: Никола Прокопенко

